

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 249

3) Til udenrigsministeren af:

Ib Christensen (DR):

»Er det regeringens agt at følge eventuelle henstillinger fra FNs generalforsamling om handelspolitiske repressalier mod Sovjetunionen?«

Skriftlig begrundelse

USA har som bekendt ensidigt iværksat visse handelspolitiske repressalier, herunder stop for kornsalg, mod Sovjetunionen på grund af invasionen i Afghanistan.

I EFs Ministerråd er der blevet drøftet en opfølgning af de amerikanske beslutninger, selv om det, så vidt spørgeren bekendt, er den danske regerings holdning, at FN er det rette forum at træffe beslutninger i for så vidt angår sagen om den sovjetiske aggression mod Afghanistan.

Derfor ønskes ministerens bekræftelse af, at eventuelle sanktioner af handelspolitisk art kun bliver truffet af den danske regering og i EFs regie, i det omfang de er en konsekvens af henstillinger fra FNs generalforsamling.

Ib Christensen (DR):

I Radioavisen har den danske offentlighed hørt, at EFs ministerråd ikke har kunnet enes om handelspolitiske sanktioner mod Sovjetunionen i anledning af dette lands overfald på Afghanistan. Så vidt, så godt, som det jo er og bør være i FNs regie, at beslutninger om handelssanktioner træffes.

Derimod skal man have besluttet i EFs Ministerråd i går, at man ikke vil udfylde det hul i kornleverancerne til Sovjetunionen, som USA's boykot medfører. Selv om handelspolitik er et EF-anliggende, er der jo også her tale om en beslutning af klart udenrigs- og sikkerhedspolitisk karakter, og derfor bekymrer det mig noget, at man har vedtaget dette, selv om man altså heldigvis ikke er gået det skridt at have vedtaget ensidige handelssanktioner i stil med dem, USA har besluttet. Det bør være sådan, at Danmark fastholder, at det er De Forenede Nationers sikkerhedsråd og, når det er lammet, De Forenede Nationers generalforsamling, her gen-

nem henstillinger, som træffer beslutning om disse ting, og at Danmark følger de henstillinger, som generalforsamlingen kommer med i sådanne anliggender. Hverken EF eller NATO har nogen traktatmæssig kompetence på dette område.

Jeg vil derfor gerne spørge regeringen, om man i De Forenede Nationers generalforsamling planlægger at foreslå henstillinger med hensyn til eventuelle sanktioner.

Foruden det rent legale har dette her unægtelig også en anden side, nemlig at man svækker verdensopinionen mod dette overfald på et lille land i samme omfang, som sagen får karakter af en konfrontation mellem USA og Sovjetunionen. I samme omfang vil en række alliancefri lande trække sig tilbage, når USA gennem ensidige handelspolitiske sanktioner uden at afvente beslutninger eller henstillinger i De Forenede Nationer foretager noget sådant. Det skader altså selve sagen. Det skader mulighederne for at mobilisere verdensopinionen maksimalt og derved eventuelt foretage politiske skridt over for Sovjetunionens aggressioner. Afstemningsresultatet forleden i generalforsamlingen var så vidt positivt, som der blev $\frac{2}{3}$'s flertal, men dog kun 104 ud af 152, og jeg finder allerede dér et fingerpeg om, at tallet kunne have været større, hvis man mere konsekvent havde fulgt det princip, at denne sag skal køres gennem De Forenede Nationer.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

I anledning af det foreliggende spørgsmål, som er blevet yderligere særdeles godt kommenteret, kan jeg sige, at Sovjetunionens militære intervention i Afghanistan efter den danske regerings opfattelse naturligvis rejser nogle meget fundamentale spørgsmål vedrørende folkeretten og FNs principper. Den danske regering har fra starten ment og har også tilkendegivet dette, at denne sag burde behandles af FNs sikkerhedsråd; som det også er hr. Ib Christensen bekendt, var Danmark blandt de lande, der foranledigede, at sikkerhedsrådet blev indkaldt.

Den danske regering beklager dybt, at sikkerhedsrådets resolution om situationen i Afghanistan blev mødt med veto fra Sovjetunionen, hvorved FNs egentlige mekanisme til opretholdelse af fred og sikkerhed i verden blev sat ud af spillet. FNs generalfor-